

ВИЗНАЧНІ ПОСТАТІ

ВІНСТОН ЧЕРЧИЛЛЬ — ЗАСНОВНИК РАДИ ЄВРОПИ, ЛАУРЕАТ НОБЕЛІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ

Вінстон Черчилль (*Sir Winston Leonard Spencer-Churchill*) (1874–1965) — засновник Ради Європи, видатний британський державний та політичний діяч, Прем'єр-міністр Великої Британії 1940–1945 рр., 1951–1955 рр., історик, письменник лауреат Нобелівської премії.

Народився 30 листопада 1874 р. у графстві Оксфордшир в родині доньки американського фінансиста Дженні Джером та політика лорда Черчилля з династії герцогів Мальборо і відомої сім'ї Спенсерів.

Після завершення найпрестижнішого Королівського військового училища в Сандхерсті у 1895 р.

В. Черчилль розпочав військову кар'єру в Четвертому гусарському полку. Як військовий кореспондент та журналіст брав участь у військових операціях на Кубі, в Індії, Північній Африці, у 1889–1890 рр. — в англо-бурській війні; його статті публікували «Дейлі Телеграф», «Нью-Йорк Таймс». Участь у багатьох битвах, втеча з африканського полону та повернення до Англії, публікація перших книг зробили його відомим журналістом, що дало можливість перемогти на парламентських виборах 1900 р. У 26 років В. Черчилль став членом британського парламенту від Консервативної партії.

Вінстон Черчилль, незадоволений політикою уряду, відкрито критикував консерваторів, висловлював протести проти збільшення видатків на армію та урядових законопроектів стосовно тарифів, що призвело у 1904 р. до його переходу до Ліберальної партії.

З 1905 р. В. Черчилль працював заступником міністра у справах колоній, міністром торгівлі та промисловості, міністром внутрішніх справ, Першим лордом Адміралтейства, ініціюючи закони про скорочення робочого дня, встановлення мінімальної заробітної плати та страхування у зв'язку з безробіттям.

Під час Першої світової війни В. Черчилль очолював оборону Антверпена, приймав участь у Дарданельській операції. У 1916 р. В. Черчилль стає міністром озброєнь у коаліційному уряді Девіда Ллойда Джорджа, активно займаючись просуванням танків, нового на той час виду військової техніки.

Під час Другої світової війни на посадах прем'єр міністра та міністра оборони В. Черчилль командував британськими військами в різних регіонах світу. Завдяки жорсткому політичному курсу та блискучій ораторській майстерності підтримував моральний дух нації, повернув на свій бік американців та зробив величезний внесок в укріплення єдності союзників, був одним із розробників основного документу антигітлерівської коаліції — Атлантичної хартії. Британія сприймала В. Черчилля у часи Другої світової війни як національного героя, а підтримка населення досягала 80 %.

Із 1942 р. В. Черчилль висловив ідею необхідності об'єднання європейських держав та у 1943 р. запропонував концепцію об'єднаної Європи, яка мала бути реалізована після перемоги. Публічно ідея об'єднання Європи була проголошена В. Черчиллем 19 вересня 1946 р. під час виступу перед студентами Цюрихського університету. Вінстон Черчилль закликав до відтворення в рамках та під егідою Організації Об'єднаних Націй європейської родини — Сполучених Штатів Європи, називаючи першим практичним кроком створення Ради Європи, яка мала реалізовувати ідеї об'єднаних націй, бути великою силою із власними судом, збройними силами.

Як батько Ради Європи В. Черчилль доводив необхідність об'єднання західноєвропейських держав, яке, на його думку, буде чудом, «трансформацією всієї загальної світової сцени та зробить через декілька років Європу вільною та щасливою». Вінстон Черчилль наполягав на обов'язковому включенні Німеччини до нової організації, що повинно було сприяти примиренню двох традиційних ворогів: Німеччини та Франції.

Активна участь В. Черчилля у Конгресі миру 1948 р., заснування та робота в рамках Європейського руху дали можливість 5 травня 1949 р. підписати десятьма західноєвропейськими державами Статуту Ради Європи, організації, яка об'єднує нині 47 держав Європи.

У 1953 р. В. Черчилль отримав Нобелівську премію з літератури «за високу майстерність творів історичного та бібліографічного характеру, а також за блискуче ораторське мистецтво, за допомогою якого відстоювалися вищі людські цінності».

Вінстон Черчилль помер в Лондоні 24 січня 1965 р. у віці 90 років, із яких 64 роки працював у парламенті та зміг реалізувати ідею багатьох видатних європейців — сприяти процесу об'єднання Європи.

«Велика небезпека загрожує нам, однак і велику силу маємо, і не існує перепон на шляху досягнення наших цілей та створення об'єднаної Європи, моральні поняття та принципи якої можуть здобути повагу та визнання людства...»

Упевнений, що ми зможемо подолати будь-яку небезпеку, яка стоїть перед нами, якщо матимемо бажання. Наші надії та наша робота вказують на початок нової епохи, епохи миру, процвітання, достатку, невичерпного багатства та геніальності Європи, котра має знов перетворитися на джерело та натхнення життя у мирі».

(Із виступу В. Черчилля на першому засіданні Парламентської асамблеї Ради Європи, серпень 1949 р.).